

Izheva vsak dan zjutri, tudi ob nedeljah in praznikih. — Uredništvo: ulica sv. Frančiška Anteklega 20, L. nadst. — Dopisništvo se pošilja vrednostni. — Nepravilna plačila se ne prejemajo, rokopis je ne vredno. — Izdajatelj je odgovoren uresničnik Stefan Godina. — Lastnik kontorje ista "Edinost". — Tisk hukarske Edinosti. — Telefon uredništva in uprave štev. 11-57. — Naravnina znača za celo leto 40 K, pol leta 21 K, tri meseca 10 K — za nedeljsko izdajo za celo leto 40 K, pol leta 21 K.

EDINOST

Pozemna četvrtka za Třetin oblohou 10 vln., zemí 12 vln.
Oblast trgoviny je ohraničena mezi 10° 30' a 11° 30' východního, západního,
jižního, východního, opět 4°-západního závodu a mezi po 50°, opět
východního, až do 5° vzd. 20° N. vzdále nadmořské výšky 2 K. Měst
českých po 3 vln. hranicemi, a mimo na 30 vln. vzdálenosti správního
okresního oddělení Kladno. Národnina je rozdělena na polohy
zvláštěnou upravou vlastního území. I prava na využívání od Jilek se ne-
hraničí v ulici sv. Františka Aa. 10 — Počtehrad, e.č. 21, 215

cesarski dvor in hleve, napadle gardne čete s konjenico in topovi in so ih prisilile, da so se vdali. Mornarci so imeli nekoliko mrtvih in ranjenih. Tekom večera so se im pridružili drugi mornarci, ki so stradali kancelarstvo. Ujeti so bili ljudski komisari, toda prihvite so čete, ki so ih osvobodile brez prelivanja krvi; med osvobođenim komisarjem sta Ebert in Landsberg. Vesti o teh dogodkikh so zelo temne in se še ne ve, all so bili mornarji razoroženi ali če se bitka še nadaljuje.

Princ Hohenlohe umt.

CURIH, 26. dec. Z Dunaja se naroča, da je 23. t. m. umrl bivši tržaški namestnik princ Hohenlohe.

Iz juga je vanakoga sveta.

Jugoslovanski mučeniki v Radgoni. Prejeli smo: Cital sem v »Edinosti« dopis iz Radgona o dogodkih enega strahotnega, neozabnega dne 27. maja, ko sta padla kot prvi Jugoslovanski žrtvi Junaka Moliben in Ukočič. Bil sem tudi tedaj v Radgoni in sem sodeloval grozotnih dñi. Spominjam se, kako je duhovnik iz Gornje Radgona ugovarjal proti njuni obsođbi in dokazoval, da sta nedolžna, ter prošel, da naj lu opreste. Toda vojaški sodnik se je razvnel nad njim in zarolinel nanj, da tudi njega postavljajo na isto mesto, ako Izrede še besedo. Ko so potem 29. maja vodili na morilšče še šest njunih tovzdevov, prepevačče na svoji zadnji noči slovenske pesni v kličoče »Zivela Jugoslavija«, je bil ta dan za radgonske »Nemce« pravčati bražnik. Veseli so se in radovali ter pleskali, čes, prav je, da postrelje to »bindišarske psi«! Posebno so se odlikovale v tem svojem zverinskem sovraštvu proti Jugoslovenom radgonske nemškutarki. In učitelj Alejo Weixler, ki je poučeval menda na slovenški šoli, je govoril, čes, prav jim je, kar so iskali, so našli; kar pa je treba sedaj delati propagando za Jugoslavijo. Unitor nežnih ljudi je posebno veseli tudi radgonskega župana Kodulitscha. Naslednji dan je namreč dal volakom nemškega polka 27. dva soda pivja, vino in kruga, čes, ker so tako zvesli in so občivali Radgono jugoslovenskih požigalcev in razbojnikov. Tako je povedal mestni stražnik Sonner, človek, ki je na najzločnejši način preganjal slovenske begunce. Ce se je zgredila kje kakša tatvina, je bila potem gotovo preiskava pri beguncih, katere so psovali venomer z »bindišarskimi psi«. In sedaj so vsi ti slovenožreki kar hipoma postali Slovenci! Kdo jim more verjeti! Jaz ne, ker sem jih predobro izpezznil. — Ivan S.

Iz Maribora poročajo: Ob slavlju narodnih praznikov in veselju nad odrešenimi kraji Štajerske se v naši metropoli občutno pogreša duševne hrane. Med tem ko v Celju gostuje zagrebško gledališče, tukajšnji zaspanci ne omogočijo niti domačim diletanatom dela za uprizoritev gledaliških iger! Tem absolutistom mariborskoga javnega življenja se sedaj v lastni državi ne zdi vredno oživiti družabnega življenja niti v tolkiku, v kolikor se le to zgodilo pred vojno, ko smo imeli redna predavanja in predstave! — Bivšega dvornega kaplana in ekscelenca, najboljšega prijatelja nadvojvode Evgena, Škofa Na-Potnika dolžlo, da 1. ni dovolil peti v cerkvi »Lene naše domovine«; 2. da se ni udeležil sestanka jugoslovanskih škofov, niti podpisal znane spomenice; 3. da je še po padcu cesaria mollt v cerkvi za njega; 4. da ni razobesil na praznik zedinjenja slovenske »zastave«; 5. da ima intimne zveze z Nemci; 6. da pravi, da je država SHS le začasna, ker zoper pridejo Habsburžani do vlaže.

ta filia nastopala v imenu narodnostnega načela in enako pravice vsem narodov, manja in večna — potem, ko le izjavila, da se v tej vojni bori za to svobodo in pravico — ako bi obenem hotel žaliti na v tem, da bi hotel raz absolute potrebo podprtih svojimi gospodstvujočimi odločitvami drugih narodov, ki očitljajo talijansko gospodstvo. V odnosu do Jugoslovancev naj bi se — nis Stefenelli dale — ne pozabljal, da je načelnik Italijanske vlade pričel rimskemu paktu in da le v parlamentu izjavil, da je bil londonski pakt sklenjen z ozalom na nevarnost ed strani avstro-ogrške monarhije! Ce pa ni več! Nemesto nje na drugi obali Jadrana nastala nova Jugoslovanska država. Prečne bojazni točki ni več! Sedaj pa bi se hotelo tej državi vzeti še mnogo tistega, kar ji je priznal londonski pakt. Ne odredam se v tem — pravi Stefenelli — pravici Italije do teke, ali uvesničeno te aspiracije bi morda biti v Izvedbišči za sporazuni pri drugih ozemljih na način, da Italija pridobi čim manje Slovanov. Izvestni napadi ed strani Jugoslovancev ga ne impresionirajo. Marveč je more razumeti, kako da se protesti Slovanov proti priključenju k Italiji — ker hotelo estati v zvezi z bratstvo imenju in jeziku — morejo označati za žalitve Italijanov. Sodim — pravi pisec —, da bi ti poslednji, ako bi se nahajali v položaju, v kakršnem se nahajajo Slovani — storili istotako, ašo niso renegati. In tudi, če bi vstili na strani razloge politične morele, bi morda iste izvestne struje nisili na bodočo varnost Italije. Mislim, da najbolje skrbe za to varnost s tem, da čim bolj raztegnejo politično in strategično močje Italije, brez pozira na to, da pritegnje s tem nase tulcev v svojo blago alpati in ob morju. Ne vidijo pa, da naši bodoči mejas, Nemci in Jugoslovani, postanejo s tem nespravljivi nasprotniki Italije, ki bodo stremeli za tem, da svoje solemenjake, poleg rimske Italije, osvobode izpod Italijanskega zaposloštva. Istotako, kakor so bili Italijani nasprotniki Avstrije — ker so jih podprtih nasičevali v Trentumu, Tristu in Zadru. To svetem čustvovanju moramo presečiti ono denarni naravo, ki bi prišla po naših čim v pogreben položaj. Ce bi Nemčija in Italija zoslavila kot zavezniči nastopili proti Italiji, bi prisla ta tečaven poizk. Ne bi koristila moja pri Brennerju, če bi sovražna sila vdrla v Julijsko Benečijo, in izključno gospodstvo na Jadrani ne bi bilo zagotovljeno. Stefenelli, naj bi Italija živila v miru z Jugoslovani, ki bi mogli biti nje zavezniči proti Nemcem. Lekcija, ki so jo dobili pangermani, naj bi sverila Italijane, da ne bi hoteli posnemati — avstro-nemški programov, odklanjajočih narodnostni princip. Končno se Stefenelli čudi, da Italijanska vlada molče depušča tako desorientacijsko javnega mnenja, folijo skadljivo za Italijo.

Le panzane Jugoslave. Pod temi naslovom (Jugoslovanske cenzus) piše neki E. T. v včerajsnjem bolonškem »Giornale del Mattino«: »L'Echo de l'Adriatique« našteta jugoslovanske zasluge. Oni so učinkovito prisnogli do političnega razsula bivše monarhije, z vsemi predstviki, počenči z obstrukcijo v uradih pa do vojnih učenjnikov in v Rusiji se borečih legij. Mi o tem še nismo bili poučeni in se zahvaljujemo listu, ki nas hode prijazno ocuditi; priznajamo samo maltno stvar, in sicer da so morali Jugoslovani poskrbeti vsaj kolikor toliko za to, da bi mi pozbili avstrijska vojna naredila, v katerih so se več kot enkrat navajali vrtl Slovani, Hrvati itd., zaradi svoje prirazenosti monarhiji, svoje vdavnosti, svoje goračnosti in zlasti zaradi bojevnosti, ki jih je povzadalala za prestovaljno bojevanje proti Italijanom. (Vprejali bi tu, ali so morda Italijani, kendar so stali nadproti Jugoslovanim, strelili v zrak?). V ostalem so to manjekosti. Zanimivo je, kako avstrijski Nemci presojajo svoj položaj. Izjavilo odkrito, da Jugoslovani niso samo sovražniki Italije, temveč tudi Nemške Avstrijce, ker njihova sila raste od dne do dne in se ne ve, kje najde konča. Zato je treba, da se Nemci, ki so pripadali bivši monarhiji, negotoma sporazumejo z Italijani, ker imajo proti sebi istega sovražnika. — Človek bi skoraj rekel, da eni neuvi: *Vielfeind — viel Ehre*: Veliko sovražnikov — velika čast!

Darzilje o Italijanskih zahtevah na mirovni konferenci. Včerajšnji »Corriere d'Italia« poroča iz Washingtona, da je v Parizu govoril z Barzillajem zastopnik ameriške agencije »Associated Press« in da je Barzillaj izjavil, ned drugim naslednje: »Italija bo na kongresu zahtevala zpopolnitve in jamstvo svojega zedinjenja in neodvisnosti, bili pa bo morala prveboritelica v možatem pogovoru za zverno naredbo proti vojni kot resno in neposredno učinkljivo stvar, katere je temeljni kamen Wilsonovo zasnove in ki sta ji razorodeli in svoboda morja sano posledka. Amerika more biti uverjena, da ne nikdar ne bi po krivdi Italije, ki je popolnoma brez vsakega Imperialističnega namena, mogel izjavovati nacističnega predsednika, in to mu v kratkem pove Rim in svetim zmagoslavnim sprejemom. —

me, Jezik in nášva jugoslo-
vanského národa?

Pod naslovom »Filološka pitanja o Jugoslaviji« pri-

obdobje Milan Rešetar v zadnjih številki »Kaliževnega Juga« razpravo, v kateri odgovarja na troje vprašanj: 1. Kako se bomo prehrivali? Jugoslavije imenovali? 2. kako bomo govorili? 3. kako bomo pisali? Glede prve inške meni mestni fiskalno vsevinitetični profesor dr. M. R.) takole: če smo en narod, rabimo tudi enotno ime. S tem ne mislim, da nam je treba opustiti stare plemenska imena; edo enec bo potreza, ali je to potrebno all no. A kot enoten narod moramo imeti eno ime, ki ga priznava vsi in kar kakor plemensko ime. Tozadejno imamo sedaj eno ime na razpolago: če bi rabilo gruz. Jugoslovje ali »Jugosloveni«, Hrvati »Jug«, venci »Jug«, Slovenci »Sloveni«, Sloveni »Slovenski«, itd. Če bo novila, s jo srbsko zaznamovanje s slovencem, ker odgovarja praslovanskemu »Sloveni«.

Le Wielkopolska Jazdakia

O Italijanskih "territorialnih" vprašanjih razpravlja bivši italijanski poslanec v deželnom zboru troskeni in sedaj begunec v Italiji, Arturo Stenelli, v pismu uredniku revije »Le vita Internazionale«. Izvajala je ga prinaša tudi »Il Secolo«, so tem zanimljivejša za nas. Ker pisec nima roča Italijancem — izsodnost in tveganje v politiki. Leira se izvestnim stavom v štreljanjavnem minetu v talijanskem časopisu »Soci« da nihče govore v poslanstvu zadost oziroma razmerje med Italijo in njeno territorialno nepravilnostjo. Tvega je torej —

